

Гео Милев

Небето

Небето е ключът на Света.

Светът: небе и предмет. Небето пред предмета и небето зад предмета. Две небеса.

Небето *пред* предмета е земна атмосфера, въздух. Небето *пред* предмета разтапя формата и цвета на предмета: въздушна перспектива – импресионизъм. Коро, Моне, Уистлер...

Небето *пред* предмета е въздух между Аз и Света: видима реалност, земна атмосфера – *реализъм*.

Обаче:

Аз – Свят – и Космос.

Небето *зад* предмета е пространство между Света и Космоса; то е без въздух – бездна, в която се вливат Аз и Свят. То е синтез на невидимото и неведомото; заключване на много стихии – невидимото и неведомото – и затова: маса; синтез: Платонова идея. Небето *зад* предмета е абстракция. Реалността изчезва. Вместо земна атмосфера, въздух – пред нас небето застава като пределна стена на Света, абстрактен екран, върху който се отразява Аз: – *Експресионизъм*.

Не отразяване на Света през Аз в изкуството – което изкуство е: отражение на Света. А отразяване на Аз през Света в изкуството – което изкуство е: Космос. Вечност. Абсолют.

Импресионизмът: Светът се разтапя във въздуха между Света и Аз. Светът се връща назад – минава преаАз – човека, – за да се появи в него като изкуство: впечатление от вън, от реалността.

Реално изкуство.

Човешко изкуство.

Земно изкуство.

Тленно изкуство.

Аз не съществува. Аз е безлично. Аз е огледало. Светът – видимата реалност – е всичко: и Аз, и Изкуство, и Абсолют. Светът.

Експресионизмът: Аз взема – грабва – Света и го разтапя в небето *зад* Света. Светът отива, изчезва напред – за да се появи в Космоса като изкуство: сливане на Аз с космическите елементи, с Платоновата идея.

Антиреално изкуство.

Божествено изкуство.

Космическо изкуство.

Вечно изкуство.

Аз става Космос. Аз става Изкуство. Аз става вечност. Аз става Божество. – Алфа.

Светът – предметът – изчезва. Изчезва като установена величина; загубва своята определена, собствена цена. Става преображение; – средство с относителна цена: образ, символ.

Светът съществува още само като призрак. Предметът не е вече форма, а безформено сурово вещество: скала, от която Духът чук издялва форми. Форми в Космоса. Абсолютни възплъщавания на Аз. Космосът на Изкуството. Аз не е огледало; Аз творн: Аз е божество. – Абсолют.

Аз хвърля Света в Безвъздушното небе; във Вечността. Тук изчезва всичко реално, всичко веществено – за да остане душата на предмета, предметът одухотворен. Така той запазва само своите контури, запазва възвишението на своята веществена душа – става маса; става от веществена реалност – дух, творение на духа. Преставя да бъде реална форма, реален образ – става художествена форма, символ.

Безвъздушното небе зад предмета убива предмета: убива го като вещество, за да го увековечи, одухотвори. Тук предметът е дух – рожба на дух. В експресионистичното изкуство не съществува външна, веществена, реална форма: човек, кон, къща, дърво – а съществува художествена форма, създание на духа Аз.

Аз хвърля Света назад в Безвъздушното небе – в най-далечната, последната перспектива. Перспективата изчезва; никакъв пръв, втори и трети план – няма въздух, няма пространство: изчезва и всяка перспектива. Остава една само всеобща плоскост: плоскостта на Безвъздушното космическо небе – плоскостта, на която ще рисува художникът: платно или ватман. Плоскост, която художникът трябва да запълни с художествени форми. Изчезнала перспективата с безбройните свои планове, значи – изчезнали приливите на линии и бои. Линиите и боите се явяват без реалистичните настроения на нюансите – явяват се елементарни, първични: примитивизъм. Такава е художествената форма в експресионистичното изкуство, формата, която твори духът Аз – различна от формата в природата, предмета между Аз и Света – който е създание на Бога.

Бог Аз твори нови, свои форми – художествени форми. Това е изкуството. За това:

Всяко изкуство е експресионизъм; творчески израз, израз на Бог Аз.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Калина Григорова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/11371>]